

ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ Г.С.СКОВОРОДИ
ФАКУЛЬТЕТ ПОЧАТКОВОГО НАВЧАННЯ

Організація освітнього процесу для дітей з особливими освітніми потребами

Для здобувачів першого (бакалаврського) рівня
вищої освіти

галузь знань 01 Освіта / Педагогіка,
спеціальність 013 Початкова освіта
Освітні програми Початкова освіта. Початкова
освіта з методиками спеціальної освіти

Низка чинних документів МОН України наголошує на необхідності залучення всіх дітей з особливими потребами до навчання в умовах шкільного середовища та забезпеченні їм рівного доступу до освітніх послуг. Блок «Організація інклюзивної та спеціальної освіти у початковій школі» пропонує оптимальне поєднання дисциплін, що дають змогу вивчити основи корекційної педагогіки, спеціальної психології, опанувати прийоми розвитку мовлення дітей з особливими потребами, ознайомитися з організацією логопедичної підтримки дитини в умовах інклюзивного навчання, опанувати спеціальні методики вивчення основних дисциплін початкової школи.

Зміст блоку

1	Основи логопедії. Основи корекційної педагогіки.
2	Мовленеві порушення, їх профілактика та корекція.
3	Диференціальна діагностика важких мовленевих порушень
4	Методика психолого-педагогічної діагностики.
5	Методика логопедичної роботи з дітьми з ТПМ

Зміст блоку

6	Жестова мова
7	Організація і керівництво логопедичної роботи. Логопедична допомога дітям з сенсорними та інтелектуальними порушеннями
8	Логоритміка (з іграми в логопедичній роботі)
9	Арт-терапевтичні технології у початковій школі

Основи логопедії. Основи корекційної педагогіки

Мета навчального курсу: засвоєння студентами основних теоретико-методологічних знань про види порушень мовлення, про причини, що їх викликають, шляхи їх подолання та попередження.

А.....п.....м
.....и.....

Лаомрмннва
аснвааомрвп
вао....

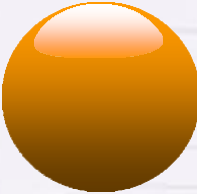
Логопедія – це наука про порушення мовлення, про методи їх попередження, виявлення та усунення засобами спеціального навчання і виховання.

Термін «логопедія» походить від двох грецьких слів: логос (слово, мовлення), пейдео (виховую, навчаю), що в перекладі означає «виховання мовлення».

Мета навчального курсу: засвоєння студентами основних теоретико-методологічних знань про види порушень мовлення, про причини, що їх викликають, шляхи їх подолання та попередження.

[з] [ш] [р] [б] [к] [д]
[л]...

Мовленеві порушення, їх профілактика та корекція

Мета навчальної дисципліни

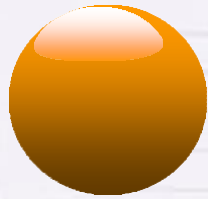
озброїти студентів системою загальнодидактичних та спеціальних професійних знань, сформувати уявлення про структуру порушеного психофізичного розвитку, про засоби попередження, виявлення та усунення різних мовленнєвих порушень у дітей та дорослих, що забезпечують повноцінний загальний особистісний розвиток дітей, їх подальше успішне навчання та освіту.

Основними завданнями вивчення дисципліни

озброїти студентів системою загальнодидактичних та спеціальних професійних знань,

сформувати уявлення про структуру порушеного психофізичного розвитку, про засоби попередження,

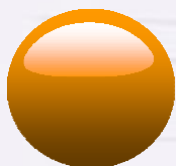
виявлення та усунення різних мовленнєвих порушень у дітей та дорослих, що забезпечують повноцінний загальний особистісний розвиток дітей, їх подальше успішне навчання та освіти.

Диференціальна діагностика важких мовленевих порушень

**Предмет
навчальної
дисципліни**

диференційна діагностика
важких мовленнєвих порушень
вивчає історичний аспект
становлення диференційної
діагностики та її стан на
сучасному етапі.

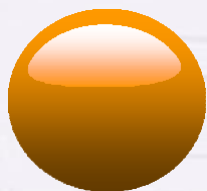

Метою вивчення дисципліни є

забезпечити теоретичну і практичну готовність здобувачів до здійснення ефективної корекційно-логопедичної роботи на основі ранньої діагностики порушеного мовленнєвого розвитку дитини.

Завданнями вивчення дисципліни є

вивчення теоретичних відомостей та набуття здобувачами практичних навичок розробки діагностичної бази, виходячи з основних принципів педагогічної діагностики: системності, конкретності, наукової обґрунтованості, комплексності, наступності, послідовності, прогностичності, оптимізації її форм і методів.

Згідно з вимогами освітньо- професійної програми студенти повинні:

Знати

теоретичні основи
діагностики
мовленнєвих
порушень;

принципи
диференційної
діагностики важких
мовленнєвих
порушень;

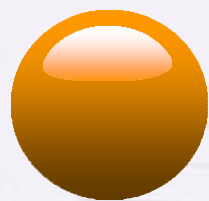
сучасні технології
логопедичного
обстеження дітей з
порушенням
мовленнєвого розвитку.

Вміти

Організувати і провести
діагностику мовленнєвих
порушень.

Визначати компенсаційні та
потенціальні можливості дитини,
зони її актуального і найближчого
розвитку, застосовувати
особистісно-орієнтований підхід.

Організовувати корекційно-
логопедичну діяльність як систему
дій діагностичних, профілактичних,
корекційно-розвивальних для
забезпечення надійного рівня
мовленнєвого, розвитку дитини.

Методика психолого-педагогічної діагностики

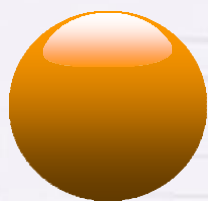
Дисципліна висвітлює теоретичні та практичні засади організації й проведення діагностичної роботи з дітьми, які мають психофізичні порушення. Формування знань, умінь, навичок психолого-педагогічного вивчення дітей з особливостями психофізичного розвитку у структурі їх комплексного обстеження є важливою складовою фахової підготовки майбутнього спеціаліста до організації та проведення навчально-виховної та корекційно-розвивальної роботи з дітьми з особливими освітніми потребами.

**Мета
навчальної
дисципліни**

ознайомлення
добувачів із
принципами,
завданнями, методами,
прийомами
діагностичної роботи з
дітьми з особливими
освітніми потребами,
зокрема їх психолого-
педагогічного
обстеження.

Основними завданнями вивчення дисципліни

- сформулювати уявлення про теоретично-методологічні засади організації та проведення діагностичної роботи з дітьми з порушеннями психофізичного розвитку;
- ознайомити здобувачів із завданнями медичного, нейропсихологічного, психолого-педагогічного, логопедичного обстеження як складовими комплексного вивчення дітей із порушеннями психофізичного розвитку;
- ознайомити здобувачів із принципами, методами психолого-педагогічного обстеження дитини, завданнями вивчення соціальної ситуації її розвитку;

Методика логопедичної роботи з дітьми з ТПМ

**Предмет
навчальної
дисципліни**

ознайомлює
здобувачів з
порушеннями темпо-
ритмічної сторони
мовлення та
порушеннями
писемного мовлення
у дітей молодшого
шкільного віку.

Мета вивчення дисципліни

озброїти здобувачів вищої освіти системою загальнодидактичних та спеціальних професійних знань,

сформувати уявлення про структуру порушеного психофізичного розвитку, про засоби попередження, виявлення та усунення різних мовленнєвих вад у дітей та дорослих, що забезпечують повноцінний загальний особистісний розвиток дітей, їх подальше успішне навчання та освіту.

Основними завданнями вивчення дисципліни

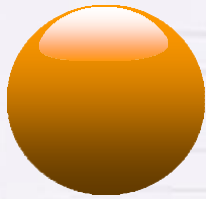
формування знань та уявлень про теоретично-методологічні засади організації та проведення діагностичної роботи з дітьми з порушеннями психофізичного розвитку

ознайомлення із принципами, методами психолого-педагогічного обстеження дитини, завданнями вивчення соціальної ситуації її розвитку

формування знань та уявлень про методику психолого-педагогічного обстеження, умови та етапи його проведення з дітьми з урахуванням їхнього віку та особливостей психофізичного розвитку;

ознайомлення із засадами диференційної діагностики схожих станів

забезпечення практичної готовності до організації та проведення психолого-педагогічного обстеження дітей із особливостями психофізичного розвитку.

Жестова мова

Мета навчальної дисципліни

оволодіння теоретичними
знаннями навчання і
виховання дітей з недоліками
слуху, формування
професійних умінь і навичок,
оволодіння навичками
комунікації дітей з вадами
слуху – дактилологією та
жестовим мовленням,
розвиток креативних
здібностей студентів і
прагнення їх до
самоудосконалення.

Основними завданнями вивчення дисципліни

познайомити з особливостями розвитку різних груп осіб з недоліками слуху порівняно з нормою;

розкрити теоретико-методологічні основи сурдопедагогіки;

розглянути психолого-педагогічні аспекти виховання і навчання дітей в дошкільному віці з позиції особисто-діяльнісного підходу;

розкрити суть принципів, завдань, змісту, методів і форм виховання і навчання дошкільників з порушеннями слуху;

показати новітні досягнення і перспективи розвитку сурдопедагогіки і суміжних з нею дисциплін.

Згідно з вимогами освітньо- професійної програми студенти повинні:

Знати

Вміти

класифікацію дітей
з вадами слуху;

наступні види
професійної
діяльності
майбутнього
сурдопедагога

визначити ступінь
порушення слуху за
документацією,

складати плани
уроків,

особливості
розвитку, навчання і
виховання школярів
з порушеннями
слуху з
урахуванням;

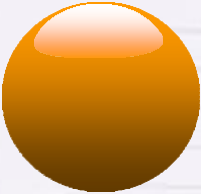
своєрідність їх
розвитку мовлення;

робити наочність,
використовувати
різні прийоми та
методи в навчанні та
вихованні глухих та
слабочуючих
школярів,

дактилювати слова і
речення,
спілкуватися
жестовою мовою.

основні проблеми
шкільної
сурдопедагогіки;

дактилологію та
основи жестового
мовлення;

Організація і керівництво логопедичної роботи.

Логопедична допомога дітям з сенсорними та інтелектуальними порушеннями

Предмет навчальної дисципліни

дисципліна висвітлює науково-теоретичні та методичні засади планування та організації логопедичної допомоги дітям з мовленнєвими порушеннями, а також здійснення раннього виявлення, своєчасної корекції та профілактики виникнення мовленнєвих порушень у дітей із сенсорними та інтелектуальними розладами. Своєчасне виявлення і корекція у дітей порушень мовлення усуває перепони у розвитку їхньої пізнавальної та комунікативної сфери, сприяє попередженню труднощів під час навчання у школі.

**Мета
навчальної
дисципліни**

забезпечення теоретичної і практичної
готовності здобувачів вищої освіти до
планування, організації і проведення
ефективної логокорекційної роботи з
дітьми, які мають мовленнєві
порушення різного етіопатогенезу,
зокрема з дітьми з сенсорними та
інтелектуальними порушеннями.

Основними завданнями вивчення дисципліни

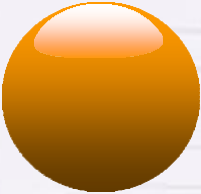
ознайомлення з нормативно-правовою базою, відповідно до якої в Україні здійснюється організація логопедичної допомоги дітям з мовленнєвими порушеннями, регламентується і контролюється робота логопеда в освітніх та медичних закладах;

ознайомлення з принципами, завданнями, особливостями планування та організації логопедичної роботи з дітьми дошкільного і молодшого шкільного віку в різних закладах по лінії МОН та МОЗ;

ознайомлення з вимогами щодо організації логопедичного кабінету, ведення логопедичної документації, виконання професійних обов'язків логопеда;

поглиблення знань щодо етіопатогенезу мовленнєвих порушень у дітей при сенсорних та інтелектуальних порушеннях;

ознайомлення з принципами, методами, прийомами подолання мовленнєвих недоліків у дітей та підлітків з порушеннями слуху, зору, а також з порушеннями інтелектуального розвитку.

Логоритміка (з іграми в логопедичній роботі)

Мета навчальної дисципліни

вивчення науково-теоретичних основ цілісного уявлення про своєрідність впливу і специфіку поєднання музики, ритму й рухів у логопедичній ритміці, вивчення методів і засобів логоритміки у корекційно-виховному процесі дітей з психофізичними вадами й порушеннями мовлення.

Основними завданнями вивчення дисципліни

вивчення особливостей порушень загальної та дрібної моторики у осіб із різноманітними мовленнєвими вадами;

вивчення діяльності рухового аналізатора людини;

вивчення принципів та засобів логоритмічного (музично-ритмічного) виховання в системі реабілітаційних методик.

Згідно з вимогами освітньо- професійної програми студенти повинні:

Знати

Вміти

визначення поняття
логоритміка, її об'єкт,
предмет, мету і завдання;

науково-теоретичні
основи впливу
логоритміки на організм
людини;

формулювати завдання
логопедичної корекції;

обстежувати
психомоторику і
ритмічні здібності
дітей;

зміст і структуру
логопедичної ритміки, її
засоби, методи і
прийоми;

місце логоритміки у
системі корекційної
роботи з дітьми із
психофізичними
порушеннями і
мовлення;

використовувати
методи і прийоми
логоритмічного впливу;

складати конспект з
логоритміки для дітей
із ФФНМ, ЗНМ, із
заїканням;

методи обстеження
психомоторики і
ритмічних здібностей
дітей;

методи і прийоми
навчання логоритміці
дітей з порушеннями
мовлення.

складати індивідуальну
програму
логоритмічного впливу;

здійснювати методичне
керівництво роботою
вихователів і вчителів;

Арт-терапевтичні технології у роботі з дітьми з особливими освітніми потребами

Предмет
вивчення
дисципліни

ознайомлення здобувачів вищої
освіти з сучасними методами
арт-терапії та основними
принципами та техніками роботи
з дітьми з ООП.

Завдання вивчення дисципліни

- ✓ ознайомити студентів з теоретичними засадами та принципами організації арт-терапевтичної роботи з дітьми з ООП;
- ✓ Розкрити зміст та особливості основних напрямів арт-терапевтичної роботи з дітьми з ООП;
- ✓ ознайомлення студентів з різними арт-терапевтичними техніками, методами, матеріалами для роботи з дітьми з особливими освітніми потребами;
- ✓ Сформувати вміння застосовувати арт-терапевтичні техніки в практиці індивідуальної та групової роботи з дітьми з ООП: ізотерапії, фототерапія, музикотерапія, пісочна терапія, казкотерапія, лялькотерапія, ігротерапія та інших.

Завдяки Арт- терапії дітки з
ООП зможуть:

- Привчитися до творчості
- Отримувати позитивні
емоції
- Розвивати думки
- Розвивати уяву
- Розвивати самостійність
- Розвивати дрібну
моторику рук
- Проявляти
індивідуальність
- Знижувати тривогу.

У процесі вивчення навчальної дисципліни **“Арт-терапевтичні технології у роботі з дітьми з особливими освітніми потребами”** студенти зможуть набути теоретичні знання та практичні вміння застосування видів і технік арт-терапії; розвинути здатність самовираження та самопізнання за допомогою арт-терапевтичних засобів.